

lot, en evenmin aanvaardt hij het, zij het dan ook na strijd. Was dit zoo geweest, de kleine hoofdfiguur zou slechts medelijden opgewekt hebben en deze Roelie vindt niets zoo verschrikkelijk als dat. Hij gevoelt de deernis van volwassenen met zijn toestand als een beleediging, een achterstelling bij anderen. En Roelie wil niet minder zijn, hij zal geen nietsnut zijn, voorwerp van hoon en spot van zijn speelmakkers en van medelijden voor oudere menschen. Zijn heele jongenshart komt er tegen in opstand.

Deze opstandigheid, de booze drift, die spot van onbarmhartige makkers met treiteren betaald en misbruik maken van zijn slecht zien beantwoordt met soms geraffineerd gesar, maakt het boek zoo diep-menschelijk. Roelie is heelemaal geen brave jongen, die heul en troost bij zijn moeder zoekt, maar een echte kwajongen, die soms listig gebruik maakt van den angst van zijn moeder om haar hulpeloos kind, om straf te ontloopen, als hij weer eens kwaadaardig wraak genomen heeft op scheldende vriendjes. Roelie is geen vroom jongelje, dat lijdzaam zijn lot verbeidt, maar hij is vroom in zijn verzet, in zijn vurig bidden om behoud van zijn eene oog, opdat hij niet minder zal zijn dan anderen.

Hoe weinig beseffen wij in het gewone leven de blijdschap van het mogen genieten van het schoon geschapene. Roelie beseft het evenmin als een voorrecht, maar hij vecht om te behouden, wat voor ieder de meest gewone zaak is en die hij straks zal moeten missen, waardoor hij minder zal zijn dan anderen, minder zelfs dan zijn domme, gemeene vriendje Kees. En dat is voor hem het erge.

Het boek is sterk concentrisch geschreven, steeds blijft Roelie het middelpunt en toch blijft hij soms zelf onopvallend. Mooi is beschreven de verhouding van Roelie tot de buitenwereld, die zich bepaalt tot het toemeloos genieten van het kind in zijn spel. Pijn veroorzaken hem alleen de menschen, de kleinen, zijn makkers, omdat zij onbewust wreed zijn tegen het ongewone. Zij schelden hem voor schele, omdat hij, nu ja, omdat hij anders kijkt dan zij, omdat zijn slechte gezicht maakt, dat hij minder kan dan zij. En dat maakt Roelie telkens razend, niet het slechte zien, want hij denkt zich de consequenties daarvan amper in, maar het gevoel van minderwaardigheid. Dat prikkelt hem tot bravoure stukjes, waarvoor hij telkens zwaarder moet boeten, daarom verzet hij zich tegen het gaan naar de blindenschool, omdat die voor jongens het begrip van onvolwaardigheid behelst.

Wreeder is voor hem de houding van enkele familieleden. Haat laait in hem op, als een tante een eerlijk verdiende schoolprijs hoonend toeschrijft aan medelijden met zijn zwakke oogen. Hij zou het mensch wel willen slaan en trappen en geniet heerlijk van elk ongeluk dat haar zoon over-

komt. Weldadig doet hem daarentegen aan de houding van zijn lieve grootmoeder, wier beeld zoo in hem is gegroeid, dat hij haar naar het leven kan teekenen. Een der beelden die hem later lichtend zullen bijblijven, als zijn oog haar niet meer zal kunnen zien. Prachtig beschreven is die groei van het innerlijke zien. Naast haar zullen blijven leven, zal hij altijd kunnen zien, zijn vader en moeder, zoo verschillend reageerend op het verdriet, dat door hen aanvankelijk dieper gevoeld wordt, dan door Roelie zelf. De angst van den sterken vader voor zijn hulpeloos kind, die zich uit in boosheid als hij weer iets doms heeft gedaan, de grenzenloze liefde van de moeder, die alles kan vergeven, omdat zij zoo volkomen begrijpt wat er in haar kind omgaat. Een liefde zoo groot, dat Roelie er gerust misbruik van kan maken.

Zeer zuiver is geteekend de langzaam groeiende begeerte van Roelie om toch naar de gehate blindenschool te gaan. Als de groote menschen er met moeite over kunnen spreken en niet weten hoe zij de zware tijding aan het kind zullen mededeelen, voorkomt hij hen met de vraag, wanneer hij gaan mag. Want in hem is de zekerheid ontstaan, dat juist die school hem kan geven, waarvoor hij altijd gevochten heeft, toen hij nog iets kon zien — de mogelijkheid ook nuttig te kunnen zijn, geld te verdienen voor zijn moeder, die haar handen bloedend wilde werken voor hem. Nog geen onmachtig buigen voor een benauwend noodlot, maar een gezonde jongenswenschen, een nuttig werkmans te worden als vader, een man, geen nietsnut.

Het is een voorrecht voor den schrijver, dat God hem het kunstenaars talent gaf zoo uit te kunnen schrijven, wat alleen iemand kan, die uit eigen ervaring weet te spreken. Zulk een gaaf boek is de vrucht van een overwinning.

Dit boek is door zijn verheven eenvoud, zijn diep peilende menschenkennis, zijn ontroerend fijne ontleding van het gemoedsleven, zijn gezond christelijke levensaanvaarding een der beste boeken van onzen tijd.

Gron.

H. S.

(Alle inzendingen, deze rubriek betreffende, aan Ds D. van Dijk, Akkerstraat 26, Groningen.)

Geloof en Heiligmaking.

Nog eens kom ik terug op het schrijven van dienzelfden broeder, die mij reeds tweemaal aanleiding gaf tot het schrijven van een artikeltje.

en wees gij hem een hulp tegen zijne vijanden.

Blijkbaar had Mozes reeds opgemerkt de afzondering en zwakheid van Juda. Ook in dien tijd zal Juda weinig flinke figuren hebben bezeten.

Dat blijkt wel hieruit, dat als verspieder voor Juda wordt uitgezonden Kaleb de zoon van Jefonie (Num. 13:6). Deze man behoorde oorspronkelijk niet tot den stam van Juda. Hij wordt n.l. in Jozua 14:6, 14 genoemd de Keniziet. Ook Othniël zijn broeder heet de zoon van Kenaz (Joz. 15:17, Richt. 1:13, 3:9). Nu is Kenaz een nakomeling van Ezau (Gen. 36:11, 15).

Van Kaleb wordt gezegd, dat hij een erfdeel ontving in het midden der kinderen van Juda (Joz. 15:13). Wanneer hij werkelijk tot dezen stam had behoord, zou dit onmogelijk zoo zijn uitgedrukt.

Wij zullen het dus zóó moeten denken, dat het geslacht van Kaleb oorspronkelijk van Edomietische herkomst was, maar in Israël opgenomen en in Juda ingelijfd was. Dit zal waarschijnlijk bij den tocht door de woestijn hebben plaats gevonden, evenals dit het geval is geweest met de Kenieten, de verwanten van Mozes' vrouw Zippora.

Wanneer iemand, die nog maar kort geleden tot Israëls volk is gekomen, met zulk een verantwoordelijke opdracht wordt belast, dan ligt hier toch wel in, dat de stam van Juda weinig betekenisvolle figuren telde. Het feit, dat Israël telkens den Heere vroeg: wie moet het eerst optrekken? wijst er wel op, dat noch Israël, noch Juda zichzelf als de Koningsstam beschouwde. Men vraagt toch niet naar den bekenden weg! In Juda sprak er zoo weinig van het Koninkrijk, dat hij als Koningsstam heelemaal niet naar voren kwam.

Dat Juda zoo in isolement kwam had het niet aan den Heere, maar aan zichzelf te wijten.

Juda had in zijn isolement zijn kracht gezocht. Inplaats van heel het volk saam te roepen, om gezamenlijk, als in Jozua's dagen, den vijand te lijf te gaan, had hij zich afgezonderd met Simeon. Richt. 1:3-20. Wel heeft de Heere Juda's arbeid gezegend, maar door zijn isolement werd het isolement van Kanaän niet volkomen. Richt. 1:19.

Juda heeft niet heel het volk gezocht. Hij heeft

1) Noordtzi, Kronieken I, p. 39.

2) Goslinga, Jozua, p. 116, acht Kaleb een man van Juda, maar weet niet den naam Keniziet geen raad.

Hij zegt: „als ik zie hoe menschen, die zich uitgeven voor geloovigen, Gereformeerden en anderen, in hun leven zoo ontzaglijk veel zonde aan de hand houden, als ik datzelfde verschijnsel ook bij mijzelf waarneem, dan rijst de vraag wel eens bij mij, of het wel waar is, dat het geloof een leven vernieuwende kracht bezit, dan gaat onder den invloed daarvan heel je godsdienstig leven kwijnen, dan zie je in dien Bijbel tenslotte allerlei tegenstrijdigheden; in één woord, je raakt alles kwijt.”

Inderdaad, ik kan mij voorstellen, hoe bitter pijnlijk dat voor iemand kan zijn, dat hij bij hen, die hij, naar hun eigen belijdenis, voor kinderen Gods moet houden, zóó in de zonde ziet leven.

Ik wil wel eerlijk zeggen, dat dat een van mijn smartelijkste ervaringen is, in mijn ambtelijk leven te moeten zien, hoe ondanks voortdurende prediking en ambtelijke bearbeiding, men vast kan houden aan zonden van onreinheid, oneerlijkheid, kwaad spreken en allerlei andere boosheden.

En waarlijk, daarbij behoeven wij niet alleen te zien op anderen, diezelfde pijnlijke ervaring doen wij ook op bij onszelf.

Maar, — dat behoeft ons nooit te doen twifelen aan de leven vernieuwende kracht van het geloof.

De reden van die zonde in de gemeente is juist, dat wij niet leven uit het geloof.

Als daar iemand is, die in zijn leven een zonde aan de hand houdt, en hij breekt daar niet mee, ondanks waarschuwing en vermaan en die man zou tegen mij zeggen: „toch leef ik uit het geloof”, dan zou ik hem daarop gerust durven antwoorden: „dat is niet waar”.

Als ik elken avond ter ruste ga, na mij door het geloof toegeëigend te hebben de schuldvergeving Gods in Christus; als ik in dat geloof den nieuwen dag begin, als dat geloof mij vergezelt op mijn pad, — dan kan ik nog wel met de zonde te strijden hebben, dan kan het ook nog gebeuren, dat ik in zonden val, maar dan leef ik niet in de zonde en dan wordt mijn leven vast en zeker zóó, dat ook anderen het aan mij zien, dat ik met de zonde gebroken heb.

Een zondige levenshouding kan niet gepaard gaan met een leven uit het geloof.

Wij moeten elkander altijd weer opwekken, vermanen, de zonde na te laten.

Maar de inzet van die vermaning moet altijd weer zijn: begin met te aanvaarden, door het geloof, dat God u om Christus' wille de zonde vergeven heeft.

Alléén wanneer wij staan in den lichtkring van Gods vergevende liefde, zullen wij echt bang van de zonde worden, een hekel aan de zonde krijgen.

Dat zeg ik ook tegen dezen broeder, die mij geschreven heeft.

Hij heeft zelf ook last van een bepaalde zonde, een zonde, die, met de jaren, eer meer dan minder macht over zijn leven krijgt.

Broeder, begin nu eens met uit het geloof te

zich van Israël geïsoleerd. Maar de Heere heeft Juda nu ook van Israël geïsoleerd. Onder al de Richteren, die de Heere heeft verwekt is er niet één uit den stam van Juda. Er is wel sprake van Ezbai uit Bethlehem, maar hiermee „is volgens algemeen gevoelen niet de bekende plaats uit Juda, maar de gelijknamige in Zebulon ten N. W. van Nazareth bedoeld” (Joz. 19:15).³⁾

Hoezeer Juda in den Richtertijd in isolement leefde, blijkt ons duidelijk uit het lied van Debora. Zij noemt in haar zang bijna al de stammen van Israël op. Richt. 5:14-18. Maar de stam van Juda ontbreekt (evenals die van Simeon, die zich bij Juda had aangesloten). Blijkbaar telde Juda in die dagen in het geheel niet mee.

Hoever was men toen af van de belofte des Heeren. Gen. 49:8 „Juda, gij zijt het, u zullen uwe broeders loven, uwe hand zal zijn op den nek uwer vijanden; voor u zullen zich uws vaders zonen nederbuigen”. Juda schijnt niet de voornaamste, maar de verachtste der stammen te wezen. Hij was de onwaardigste onder de stammen van Israël!

Zoo schijnt het met Gods belofte altoos te gaan. Het omgekeerde wordt eerst zichtbaar. Gaat altoos door de diepte naar de hoogte! Door vernedering tot verhooging.

Maar Gods belofte is onberouwelijk. Juda kan niet in isolement blijven. Het gebed van Mozes voor Juda wordt verhoord. Juda keert tot zijn volk terug. En het is in dienzelfden Richtertijd, dat de Heere Juda begint terug te voeren.

Dat terugbrengen van Juda tot zijn volk vinden wij beschreven in het boek Ruth. Daar zien wij, hoe een man van Juda, Elimelech, zich niet alleen van zijn volk, maar ook van zijn land isoleert.

Maar de Heere weet uit dit kwade isolement het rechte isolement te doen voortkomen. Uit Moab komt Ruth. En Ruth wordt de stammoeder van David. En David verlost Juda uit zijn isolement. Bij hem zien we weer de bemoeienis met al de twaalf stammen, met heel het volk.

Ook bij David is de eenheid niet volkomen.

(2 Sam. 20).

Het wacht op Davids grooten Zoon, in wien al de stammen vereenigd worden. Openb. 7:5-8.

N.

K. M.

3) Goslinga, Richteren I, p. 195.

POPULAIR-WETEN- SCHADDELIJKE SCHIESEN

Het isolement van Juda in den Richtertijd.

Juda is de stam in Israël, waaruit de Koning zal geboren worden.

Duidelijk had Jacob op zijn sterfbed er op gewezen (Gen. 49:8-12), dat Juda de erfgenaam van de belofte was. Hem zouden zijn broeders loven. De scepter zou van Juda niet wijken, noch de wetgever van tusschen zijn voeten.

En de Heere geeft getuigenis aan Jacobs profetie. Inderdaad wordt Juda als de Koningsstam behandeld.

Bij het optrekken van het leger in de woestijn was Juda's banier de eerste. Num. 10:14. Zijn getal was het grootst. Num. 2:4, 26:22. Ook zijn legerafdeeling was het talrijkst. Num. 2:9.

Bij het wijdingsoffer van den tabernakel was het de overste van Juda, die het eerst aan de beurt kwam. (Num. 7:12).

Als het land Kanaän wordt veroverd, is het weer de stam van Juda, die zich het eerst zijn erfdeel ziet toegewezen. (Jozua 15:1).

Ook in den Richtertijd merken wij dezen voorrang van Juda. Zij moeten het eerst tegen de Kanaaniëten optrekken (Richt. 1:1, 2). Ook bij de strafexpeditie tegen Benjamin moet Juda van 's Heeren wege het eerst optrekken.

De Heere herinnert er telkens aan: Juda is de Koningsstam, heeft een heerlijk voorrecht en daarom een hooge roeping.

Dat het noodig is, hier het volk telkens op te wijzen, doet zien, dat Israël dit vergat.

En als wij nauwlettend toe zien blijkt ons inderdaad: zoowel het volk als de stam van Juda zelf hebben in den Richtertijd vergeten, dat Juda de Koningsstam is. Juda heeft in den Richtertijd in isolement geleefd.

Mozes had dit gevaar voor Juda reeds gezien. Hij heeft daarom voor Juda gebeden (Deut. 33:7). En dit is van Juda, dat hij zeide: Hoor, Heere, de stem van Juda en breng hem weder tot zijn volk, zijn handen moeten hem genoegzaam zijn,

leven, G eerst re zal nooi denken: zal u al aan heil geloof.

Dan z een boe gij alles gij hoor vinden.

Dat is Geleer wij moe

Dat is al den meente

„Wij Geen wettisch

geen dre naar hei in ons l

gen, als ginnen i weldade

Wij zi delen, al

Daaro met voc leggen, de waar

onzelf Het ki

komt ot loegerel moet oo

wen op Eerst schap z

Dat ge tus noe mogen

Gods, o nacht in ginnen.

bitterhe kwijnen.

Dan z zelf en kracht

te meer

De ve in het lo ljkheid, staat m

De zi hoe de of bijzo persoon werking gewicht

scheppin scheidin aarding ons moe

nen. Ge bijzonde het licha willen w

van de sonen. I geloof, c ren zin.

Verbe elkander de bestr pen heb in verla

Christus een ken: gaat gep werkelijk

Dit verl ontzink het stae getuigen dat dit

Schijn melding doordat tieken

stand es Schrift „gedach treft hu